

UZASADNIENIE DO
PROJEKTU UCHWAŁY
BUDŻETOWEJ
NA 2020 ROK

WSTĘP

Zgodnie z art. 233 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (dalej uofp; tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały budżetowej, przysługuje wyłącznie zarządowi jednostki samorządu terytorialnego – Prezydentowi Olsztyna.

Początkiem prac nad projektem budżetu na 2020 r. oraz nad aktualizacją wieloletniej prognozy finansowej, było podpisanie w dniu 26 czerwca 2019 r. zarządzenia Nr 254 w *sprawie założeń do projektu budżetu na rok 2020 i aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej Miasta Olsztyna*.

Zarządzenie, o którym mowa wyżej, obligowało do przygotowania projektu uchwały budżetowej na 2020 r. i aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej z wykorzystaniem:

- aktualnych przepisów prawa, w tym ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* oraz ewentualnych zmian w przepisach mających wpływ na sytuację finansową miasta w 2020 roku i w latach następnych,
- informacji i danych zawartych w dokumentach i prognozach rządowych, w tym m. in. w Założeniach do projektu budżetu państwa na rok 2020, Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw oraz zawartych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2020, w szczególności w zakresie średniorocznej dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz realnego tempa wzrostu PKB,
- informacji określających przyjęte w projekcie budżetu państwa kwoty udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), kwoty subwencji ogólnych, dotacji celowych oraz wpłat do budżetu państwa – materiały te są załączone jako materiały informacyjne do projektu uchwały budżetowej.

Zgodnie z ww. założeniami, w obu projektach uchwał ponadto należało:

- zabezpieczyć środki na zadania kontynuowane, w szczególności związane z zadaniami i przedsięwzięciami finansowanymi ze środków unijnych,
- zabezpieczyć środki na realizację zadań wyłonionych w ramach Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego,
- zagwarantować środki na co najmniej minimum potrzeb w zakresie usług publicznych i zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne miasta,
- uwzględnić środki na niezbędne remonty i naprawy zabezpieczające mienie komunalne,
- zapewnić zarządzanie długiem miasta w sposób gwarantujący obciążenie budżetu kosztami jego obsługi na poziomie dopuszczalnym, z zachowaniem wskaźników wynikających z ustawy *o finansach publicznych* na poziomie bezpiecznym i pozwalającym na zachowanie płynności finansowej miasta.

Warto też zwrócić uwagę, że ustawa *o finansach publicznych*, w roku 2018 uległa zmianom, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2019 r., przy czym część tych zmian obowiązuje od projektu budżetu na 2020 r., a część będzie obowiązywać od 2026 roku. Do najistotniejszych zmian wywierających znaczący wpływ na budżet, a w szczególności na wieloletnią prognozę finansową należą:

- zmiana art. 217 uofp (obowiązuje od projektu na 2020 r.), w którym dodano w ust. 2 pkt 8, z którego wynika, że deficyt budżetu może być sfinansowany przychodami pochodzącymi z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków - chodzi o środki unijne, jakie wpływają na rachunki gminy oraz o środki dotyczące: gospodarowania odpadami, ochrony środowiska (dawne fundusze: gminny i powiatowy), opłat za korzystanie przez operatorów

i przewoźników z przystanków autobusowych, opłat z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych; ww. środki niewykorzystane w danym roku budżetowym, w roku następnym stanowią przychód przeznaczany na finansowanie wydatków tego samego rodzaju,

- zmiana art. 242 (obowiązuje od 2026 r. i wskaźnik ten podlega prezentacji przy obecnej już aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej), z którego wynika, że nie tak jak obecnie, z równoważenia wydatków bieżących wyłączone zostaną dochody ze sprzedaży majątku, natomiast parametrem równoważenia wydatków bieżących będą przychody stanowiące niewykorzystane w roku poprzedzającym dany rok budżetowy, środki, których źródłem są środki unijne oraz dochody podlegające szczególnym zasadom wykonywania budżetu, wynikające z odrębnych ustaw (o czym mowa w art. 217),
- zmiana art. 243 - obowiązuje od roku 2026, jednak ze względu na przyjęcie przez ustawodawcę wydłużonego do 7 lat okresu jaki przyjmowany będzie do wyliczenia wskaźnika limitu obsługi zadłużenia, dane z 30.09.2019 r. brane są już pod uwagę do wyliczenia tego wskaźnika; ponadto odmiennie niż dotychczas, do parametrów wyliczenia wskaźnika przyjmowane są dochody bieżące pomniejszone o dotacje i środki na cele bieżące oraz wydatki bieżące pomniejszone o obsługę długu oraz spłaty rat tytułów dłużnych związanych z wydatkami na zadania współfinansowane z środków unijnych.

Projekty uchwał: budżetowej na rok 2020 oraz w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, zostały sporządzone z uwzględnieniem wymienionych regulacji i dokumentów oraz przy uwzględnieniu analizy wykonania budżetu w 2019 roku i możliwości finansowych miasta.

Z analizy wykonania budżetu za trzy kwartały bieżącego roku (2019), analizy zmian w przepisach skutkujących obniżeniem dochodów i zwiększeniem wydatków miasta oraz analizy danych służących do sporządzenia aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej wynika, że na wszystkie zgłoszone przez jednostki (w tym komórki Urzędu), dotyczące sfery działalności bieżącej, potrzeby, własnych środków budżetowych nie wystarczy. Z tego też względu założono w projektach uchwał, a jednostki (w tym komórki Urzędu) zobligowano do wdrożenia daleko idących ograniczeń, które winny skutkować znaczącym obniżeniem kosztów działalności bieżącej.

Ze względu na fakt, iż wśród wydatków bieżących najwyższą grupę stanowią wydatki osobowe, w projektach uchwał przyjęto, że:

- należy uwzględnić obniżenie w jednostkach, w tym także w Urzędzie, wydatków bieżących wynikających z niezatrudniania osób na stanowiska pracy, na których obecnie występują wakaty – obecnie jest to około 30 wakatów,
- należy ograniczać zatrudnienie, w tym będące wynikiem nieprzedłużania okresowych umów o pracę, bez uszczerbku dla realizacji zadań obligatoryjnych.

Do ww. działań zmuszają też zmiany przepisów, skutek których:

- nastąpi od dnia 1 stycznia 2020 r. wzrost minimalnego wynagrodzenia, które dotyczy około 1.350 osób w jednostkach budżetowych, 120 osób w instytucjach kultury i około 20 osób w zakładach budżetowych, na łączną kwotę sięgającą ok. 10,5 mln zł,
- nastąpi od dnia 1 stycznia 2020 r. wyłączenie z obliczania minimalnego wynagrodzenia dodatku za staż pracy, co dotyczy osób, którym w 2020 r. konieczne jest zwiększenie wynagrodzenia minimalnego,
- wzrósł od dnia 1 sierpnia 2019 r. odpis na fundusz świadczeń socjalnych.

Nie bez znaczenia na wielkość łącznych wydatków bieżących w budżecie na 2020 r. pozostają też inne wydatki, w tym budżet obywatelski. Wydatki te wzrosną od 1 stycznia 2020 r. - w 2019 r. była to kwota ok. 3,7 mln zł, natomiast od 2020 r., zgodnie z art. 5a ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm); kwota na budżet obywatelski ma wynosić co najmniej 0,5% wydatków gminy zawartych w ostatnim przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu.

Do wydatków pozaosobowych, w stosunku do których nastąpi w roku 2020, i zapewne w latach następnych, ograniczenie, bądź wręcz rezygnacja z realizacji niektórych, należeć będą m. in.:

- ograniczenie środków na podróże służbowe, szkolenia, doksztalcanie, działania promocyjne,
- ujednoczenie w skali miasta dopłat do okularów,
- ograniczenie środków na zakup prasy (m. in. nastawienie na prasę elektroniczną) i czasopism,
- rezygnacja z ratingu (w 2020 r. tylko II rata); w 2021 r. bez kontynuacji,
- centralizacja zakupów na potrzeby Rad Osiedli, co sprowadza się do braku możliwości samodzielnego dysponowania środkami przez Rady,
- ograniczenie wydatków na usługi związane z bieżącym utrzymaniem dróg, remonty, utrzymanie zieleni,
- brak dotacji przedmiotowych dla zakładów budżetowych (ZLiBK i ZCK), poza sytuacją związaną z dotacją na remont lokali mieszkalnych (ZLiBK),
- brak dotacji na sporo dotychczas dotowanych zadań realizowanych przez jednostki należące i nienależące do sektora finansów publicznych – uwidocznionych w załączniku Nr 6f,
- brak uczestnictwa w kosztach współorganizacji Kortowiady,
- brak składki związanej z przynależnością gminy do Stowarzyszenia „Dom Warmiński”,
- brak wydatku na Warmińsko-Mazurską Regionalną Organizacją Turystyczną,
- brak bądź znaczące ograniczenie wydatków na dotychczas realizowane zadania: promocyjne (w 2019 r. były zadania: Współpraca z zagranicą, Popularyzacja postaci Mikołaja Kopernika, Promocja w mediach, Promocja gospodarcza, Promocja Miasta w Londynie), z zakresu dotacji w dziale Ochrona zabytków (w 2019 r. były dotacje na: Ochronę starodruków i zespołów akt archiwalnych ze zbiorów historycznych znajdujących się na terenie Olsztyna, Popularyzację i edukację w zakresie ochrony zabytków Olsztyna, Konserwację i restaurację obiektów zabytkowych i ich wyposażenia), z zakresu dotacji dla organizacji pozarządowych (w 2019 r. były zadania: Szkolenia i doradztwo dla organizacji pozarządowych z zakresu realizacji zadań gminy i powiatu, Rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz edukacja obywatelska dzieci i młodzieży – wolontariat, Podtrzymywanie i pielęgnowanie tradycji narodowej), z zakresu oświaty i wychowania (w roku szkolnym 2019/2020 zostały wycofane jako nieodpłatne zajęcia Organizacji nauki pływania, od roku 2020 nie będzie zadań z zakresu organizowanych przez jednostki oświatowe ferii zimowych), z zakresu ochrony zdrowia (w 2019 r. były dotacje na: Programy edukacji, promocji i profilaktyki zdrowia), z zakresu pomocy społecznej (w 2019 r. były dotacje na: Dofinansowanie dystrybucji żywności), z zakresu pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej, z zakresu kultury (w 2019 była dotacja na: Teatr dla mas, Edukacja mieszkańców Olsztyna w różnych dziedzinach kultury, w szczególności plastyka, muzyka, literatura, teatr); Organizacja ważnych wydarzeń kulturalnych, Promowanie lokalnej twórczości i debiutów artystycznych, Popularyzacja różnorodności kulturowej Olsztyna, Popularyzacja sztuki współczesnej oraz sztuki street art., Upowszechnianie olsztyńskiej chóralistyki), w zakresie sportu (w 2019 r. były dotacje na: Sportowy wypoczynek dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych, Organizacja współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży Olsztyna).

* * *

Jednym ze znaczących źródeł dochodów budżetu są udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych. Dane w zakresie udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), przyjęte do projektu budżetu na rok 2020, mają swoje źródło w informacji uzyskanej od Ministra Finansów, a ich wielkość uwzględniona w projekcie budżetu miasta odpowiada wielkościom przyjętym przez Ministra w projekcie ustawy budżetowej, na podstawie której Minister dokonuje podziału tych kwot na poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego* (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1530 z późn. zm.).

Zakłada się, że Minister Finansów, dokonując prognozowania dochodów budżetowych z tytułu podatku od osób fizycznych (PIT) oraz w następnej kolejności, dokonując oszacowania kwot tych udziałów dla poszczególnych samorządów, wziął pod uwagę dokonane przez Sejm w roku 2019 zmiany w przepisach podatkowych takie jak: zerowy PIT dla osób poniżej 26 roku życia, obniżenie stawki PIT z 18% na 17%, zwiększenie kosztów uzyskania przychodu, które to zmiany wywołują ubytki w dochodach samorządów. Potwierdzeniem takiego stanowiska Ministra wydaje się być kwota udziałów jakie miasto uzyska z budżetu państwa w 2020 r., zgodnie z informacją Ministra (załączone do materiałów informacyjnych) – udziały w PIT na 2020 r. są niższe od planowanych na 2019 r. o 626.427 zł (łącznie dla gminy i powiatu).

* * *

Prezentowany projekt uchwały w sprawie budżetu Miasta Olsztyna na 2020 rok, opracowany został nie tylko w zgodzie z wymogami *ustaw ustrojowych* (o samorządzie gminnym oraz powiatowym), *ustawy o finansach publicznych*, ale także zgodnie z wymogami *uchwały* Nr XIV/224/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 30 października 2019 r. *w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej*, która określa wymaganą szczegółowość budżetu, terminy obowiązujące w toku prac nad projektem uchwały budżetowej oraz wymogi dotyczące uzasadnienia i materiałów informacyjnych, które Prezydent jest obowiązany przedłożyć Radzie wraz z projektem uchwały budżetowej.

Projekt uchwały budżetowej na 2020 r. oraz projekt wieloletniej prognozy finansowej, uwzględniają zmiany organizacyjne jakie nastąpiły w strukturze miejskich jednostek organizacyjnych, w tym Urzędu Miasta, z których do najważniejszych należały:

- wyodrębnienie ze struktur Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi „Dworek” z filią w Olsztynie (uchwała Nr XIII/214/19 z dnia 30 września 2019 r.) oraz Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi „Wyspa” (uchwała nr XIII/215/19 z dnia 30 września 2019 r.); wymienione placówki od dnia 01.01.2020 r. będą samodzielnymi, z wyodrębnionym własnym statutem oraz planem finansowym, jednostkami budżetowymi funkcjonującymi pod nazwami odpowiednio: Środowiskowy Dom Samopomocy „Dworek” z filią w Olsztynie oraz Środowiskowy Dom Samopomocy „Wyspa”; ww. placówki w strukturze MOPS były finansowane z dotacji celowej na zadania zlecone gminy i takie też źródło finansowania ich działalności samodzielnie prowadzonej będzie po 01.01.2020 r.,
- przekształcenie z dniem 01.09.2019 r. (poprzez likwidację) Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 7 w V Liceum Ogólnokształcące (uchwała nr XII/182/19 z dnia 28 sierpnia 2019 r.),
- likwidacja z dniem 31.08.2019 r. Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 4 (uchwała nr III/15/18 z dnia 14 grudnia 2018 r.),

- utworzenie z dniem 01.09.2019 r. Szkoły Podstawowej Nr 12 (uchwała Nr L/965/18 z dnia 27 czerwca 2018 r.),
- zmiana od dnia 01.01.2020 r. nazwy Ośrodka Doskonalenia nauczycieli na Olsztyńskie Centrum Edukacji Nauczycieli (uchwała nr XIII/212/19 z dnia 30 września 2019 r.).

W miejskich jednostkach oświatowych, poza ww. zmianami, z dniem 1 września 2019 r. nastąpiło dużo innych zmian organizacyjnych związanych z wdrażaniem reformy edukacji, co jednak dla budżetu i wieloletniej prognozy finansowej, od strony merytorycznej, nie ma większego znaczenia.

* * *

Projekt uchwały budżetowej na 2020 rok, wraz z załącznikami, niniejszym uzasadnieniem oraz materiałami informacyjnymi, podlega przekazaniu organowi nadzoru – Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Olsztynie, celem zaopiniowania oraz organowi stanowiącemu – Radzie Miasta Olsztyna, celem uchwalenia.

Podjęta przez organ stanowiący – Radę Miasta Olsztyna, uchwała budżetowa na 2020 rok, będzie stanowić, zgodnie z art. 211 ust. 4 uofp, podstawę gospodarki finansowej Miasta w danym (2020) roku budżetowym. Jednak w przypadku braku uchwalenia uchwały budżetowej do końca 2019 roku, podstawą gospodarki finansowej, do czasu uchwalenia budżetu, jednak nie później niż do dnia 31 stycznia 2020 roku, co ustawodawca dopuszcza (art. 239 uofp) w szczególnie uzasadnionych przypadkach, będzie przedłożony Radzie, projekt tej uchwały. W przypadku braku uchwalenia do końca 2019 roku wieloletniej prognozy finansowej, od 1 stycznia 2020 r. obowiązywać będzie ostatnia podjęta w roku 2019 uchwała.

* * *

Wielkości budżetowe ujęte w projekcie budżetu na 2020 r. oraz w projekcie uchwały w sprawie WPF (na lata 2020-2040), oparte zostały na dokumentach określających dane w zakresie udziałów, subwencji czy dotacji z budżetu państwa, umowach o dofinansowanie projektów współfinansowanych ze środków unijnych, czy też innego rodzaju umowach bądź porozumieniach. Oprócz ww. dokumentów, projektowanie budżetu opierało się przede wszystkim na analizie wykonania danych budżetowych (przede wszystkim dochodów i wydatków) roku 2019 z odniesieniem do wymagań podyktowanych zmienionymi od 2019 r. zapisami *ustawy o finansach publicznych*, w szczególności w zakresie obowiązujących wskaźników związanych z wynikiem budżetu bieżącego (nadwyżka operacyjna; art. 242 uofp) czy też indywidualnym wskaźnikiem limitującym niejako możliwości zaciągania tytułów dłużnych (art. 243 uofp). Nadwyżka operacyjna (dodatnia różnica między dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi) jest wyznacznikiem zdolności samorządu do zadłużania się, przy czym dług może być zaciągany na wydatki majątkowe.

Dane przedstawiające wielkość nadwyżek operacyjnych, dochodów, wydatków, wyniku budżetu, łącznej kwoty długu, przychodów, rozchodów oraz innych danych, charakteryzujących sytuację finansową Miasta Olsztyna w latach objętych wieloletnią prognozą finansową, w tym w planowanym roku 2020, a także w latach poprzednich (dane sprawozdawcze wynikające ze sprawozdań z wykonania budżetu oraz sprawozdań budżetowych), zaprezentowano w Załączniku nr 1 do projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej.

Zaprezentowane w załącznikach do projektu uchwały budżetowej dane liczbowe, zawierają wartości planowane na rok 2020 oraz wartości przewidywanego wykonania w roku 2019 (oznaczane jako PW 2019), przy czym odnosząc projektowane na rok 2020 kwoty dochodów bądź wydatków do PW 2019, należy mieć na uwadze różnice wynikające z:

- harmonogramów realizacji przedsięwzięć bieżących i majątkowych, w tym współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE, co nie w takim samym zakresie dotyczy dochodów lub wydatków,
- wysokości dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie/finansowanie zadań własnych/zleconych; część dotacji przyznawana jest w trakcie roku budżetowego i wprowadzana do budżetu (i WPF) na podstawie decyzji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego lub podpisanych porozumień z organami administracji rządowej (w PW 2019 wartości są uwzględnione, w projekcie na rok 2020 – środków tych nie ma),
- realizacji zadań bieżących/majątkowych, na które w trakcie roku budżetowego zostały (w 2019 r.) bądź zostaną (w 2020 r.) pozyskane środki zewnętrzne, np. z funduszy celowych, od inwestorów zewnętrznych,
- umieszczenia części środków na planowane wypłaty nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych oraz odpraw wynikających z art. 20 ustawy *Karta Nauczyciela*, w rezerwie celowej (PW 2019 uwzględnia tego rodzaju wydatki w planach finansowych jednostek organizacyjnych, w 2020 r. – w planach jednostek takich pozycji wydatkowych nie ma, co sprawia brak możliwości porównania wielkości wydatków na wynagrodzenia).

Uchwała budżetowa, w szczególności w zakresie wyniku budżetu, związanych z nim przychodów i rozchodów oraz kwoty długu, wywiera wpływ na dane zawarte w wieloletniej prognozie finansowej, która zgodnie z *ustawą o finansach publicznych*, musi być oparta na realistycznych przesłankach i musi pozostawać w zgodności z uchwałą budżetową (art. 229 uofp) co najmniej w wymienionym zakresie.

Projekt uchwały budżetowej i aktualizacja WPF na lata 2020-2040, zgodnie z zarządzeniem nr 254 z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie założeń do projektu budżetu na 2020 r. i aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej Miasta Olsztyna, miały swoje źródło w WPF na lata 2019-2040, której ostatnia zmiana została uchwalona przez Radę Miasta w dniu 30 września 2019 r. Dane planowane na rok 2019, uwzględnione w tej prognozie oraz w sprawozdaniach budżetowych sporządzonych według stanu ksiąg na dzień 30 września 2019 r. mają zastosowanie do wyliczenia wskaźników ujętych w wieloletniej prognozie finansowej.

* * *

W dalszej części uzasadnienia do projektu uchwały budżetowej, dotyczących dochodów oraz wydatków, zaprezentowany został podział na dysponentów w układzie klasyfikacji budżetowej (Tabela nr 1) oraz uzasadnienie dotyczące dochodów w układzie źródeł powstawania (Załącznik Nr 1) ze wskazaniem klasyfikacji budżetowej (Załącznik Nr 1a), wydatków w układzie klasyfikacji budżetowej (Tabela nr 2) (bez podziału na poszczególne jednostki oświatowe).

W Załączniku nr 2 do projektu uchwały budżetowej przedstawione zostały wszystkie wydatki budżetu: bieżące i majątkowe, a w Załączniku nr 2a zaprezentowane zostały wyłącznie wydatki inwestycyjne roczne, w tym dotyczące Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego. Natomiast dane dotyczące przedsięwzięć wieloletnich ujęte są w Załączniku Nr 2 do WPF. Dochody (Załącznik nr 1 – dochody według źródeł powstawania w podziale na gminę i powiat, Załącznik nr 1a – dochody według klasyfikacji budżetowej)

i wydatki (Załącznik nr 2 – wydatki według klasyfikacji budżetowej) zaprezentowane zostały również w „tematycznych” załącznikach do uchwały budżetowej, a dotyczą one:

- ✓ programów, projektów, zadań inwestycyjnych (rocznych) przewidzianych do realizacji w roku 2020 – Załącznik nr 2a,
- ✓ dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych odrębnymi ustawami – Załącznik nr 3 (w wysokości dotacji celowych z bp),
- ✓ dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień bądź umów z innymi jst – Załącznik nr 4,
- ✓ dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej – Załącznik nr 5,
- ✓ dotacji udzielanych z budżetu – Załącznik nr 6 oraz załączniki od 6a do 6g prezentujące poszczególne rodzaje udzielanych dotacji,
- ✓ wydatków jednostek pomocniczych (Osiedli) – Załącznik nr 7.

Dane zawarte w wymienionych załącznikach prezentujących dane szczegółowe objęte są Załącznikami Nr 1, 1a i 2, a w uzasadnieniu nie zamieszczano do nich odrębnego opracowania, z wyjątkiem dochodów i wydatków związanych z zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej, dla której opis odrębny zamieszczono w materiałach informacyjnych.

Załącznik Nr 8 prezentuje Bilans budżetu, czyli dochody, wydatki, deficyt oraz źródła jego finansowania (przychody), a także rozchody, planowane na rok 2020.

Załącznikami do uchwały budżetowej są również plany przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych (Załącznik nr 9) oraz plany dochodów gromadzonych przez jednostki oświatowe na wydzielonych rachunkach i wydatków nimi finansowanych (Załącznik nr 10).

Wymienione w załącznikach do projektu uchwały budżetowej kwoty na 2020 r., zgodne są z WPF na lata 2020-2040 w zakresie 2020 r., która zgodnie z ustawą *o finansach publicznych* powinna być podjęta przez Radę Miasta nie później niż uchwała budżetowa.

W załącznikach do uchwały zamieszczone zostały wartości odpowiadające przewidywanemu wykonaniu w 2019 r. (PW 2019) według stanu na 30 września 2019 r., wielkości planowane na rok 2020 (Projekt 2020 oraz procentowe odniesienie Projektu 2020 do PW 2019 (określone jako Wzr. %), co pokazuje wzrost (wartość powyżej 100%) lub spadek (wartość poniżej 100%) poszczególnych kwot ujętych w budżecie w porównaniu do roku 2019.

* * *

Dochody i wydatki oraz przychody i rozchody zaprezentowane w projekcie budżetu Miasta Olsztyna na rok 2020 wynoszą:

a) dochody	1.369.300.601,98 zł – 111,49% PW 2019
z tego:	
o bieżące	1.198.224.794,00 zł – 107,22% PW 2019
o majątkowe	171.075.807,98 zł – 154,60% PW 2019
b) wydatki	1.436.849.337,54 zł – 105,54% PW 2019
z tego:	

o bieżące	1.197.427.803,69 zł – 104,89% PW 2019
o majątkowe	239.421.533,85 zł – 108,93% PW 2019
c) deficyt budżetu	67.548.735,56 zł
d) przychody	118.500.240,00 zł
e) rozchody	50.951.504,44 zł
f) łączna kwota długu	442.053.462,31 zł na koniec 2020 roku; plan na początek 2020 r. – 374.504.966,75 zł .

* * *

Omówienie postanowień uchwały budżetowej:

- w podstawie prawnej projektu uchwały budżetowej przyjęte zostały artykuły z ustaw ustrojowych (o samorządzie gminnym - uosg), wskazujące na kompetencje Rady dotyczące w szczególności uchwalania budżetu (art. 18 ust. 2 pkt 4 uosg), określania maksymalnej wysokości pożyczek, których Prezydent może w trakcie roku udzielać, określania maksymalnej kwoty (limitu) pożyczek i kredytów oraz emisji obligacji (art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. b-d uosg), jakie Prezydent może w ciągu roku zaciągnąć lub wyemitować (w przypadku decyzji o emisji obligacji, konieczne jest podjęcie przez Radę odrębnej uchwały), określania wysokości sumy do której Prezydent może samodzielnie zaciągać zobowiązania w trakcie roku, określenie wysokości budżetu obywatelskiego (art. 5a ust. 5 uosg, zgodnie z którym budżet obywatelski obowiązuje od roku 2020; nawiązanie w podstawie prawnej uchwały budżetowej do ustawy *o samorządzie powiatowym* – uosp, ma związek z określeniem statusu miasta na prawach powiatu (art. 91 uosp) oraz wskazaniem w mieście o takim statusie organu stanowiącego – Rady Miasta (art. 92 ust. 1 pkt 1 uosp),
- w podstawie prawnej projektu uchwały budżetowej przyjęte zostały artykuły z ustawy *o finansach publicznych*, wskazujące na zakres budżetu (art. 211-212, 214-222), powiązanie uchwały budżetowej z WPF (art. 231) w zakresie środków na przedsięwzięcia, konieczność uszczegółowienia w uchwale budżetowej dochodów i wydatków zgodnie z klasyfikacją budżetową (art. 235-236), konieczność wyodrębnienia w uchwale niektórych wydatków zgodnie z art. 237, konieczność doprecyzowania w uchwale upoważnień dla Prezydenta innych niż ustawowe (art. 257), wynikających z art. 258, możliwość upoważnienia Prezydenta do lokowania wolnych środków (w rozumieniu innym niż w art. 217) budżetowych na rachunkach w bankach innych niż bank prowadzący obsługę (art. 264),
- w §1 i 2 projektu uchwały określone zostały dochody i wydatki budżetowe w szczególności wymaganej przez ustawę *o finansach publicznych* oraz uchwałę trybową (art. 212 uofp),
- w §3 projektu uchwały dokonane zostało uszczegółowienie niektórych dochodów, które zgodnie z przepisami (ustawami) szczególnymi ich dotyczącymi, muszą być przeznaczone na określone wydatki:
 - ✓ dochody z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na zadania zlecone równe są wydatkom na realizację tych zadań, zaplanowanych na rok 2020,
 - ✓ wydatki na zadania związane z realizacją w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, na rok 2020 są równe dochodom pochodzącym z wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (ustawy: *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* oraz *przeciwdziałaniu narkomanii*),

- ✓ wydatki na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej wynikające z ustawy *Prawo ochrony środowiska*, na rok 2020 są równe planowanym dochodom z tytułu kar i opłat za korzystanie ze środowiska (ustawa *Prawo ochrony środowiska*),
 - ✓ dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi planowane na rok 2020 są równe wydatkom związanym z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami (ustawa *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*),
 - ✓ dochody z tytułu opłat za korzystanie przez operatora i przewoźnika z przystanków autobusowych oraz wydatki związane z realizacją zadań z zakresu publicznego transportu zbiorowego, wynikające z ustawy *o publicznym transporcie zbiorowym*,
- w §4 wskazano załączniki, w których zgodnie z ustawą *o finansach publicznych* doprecyzowano dotacje udzielane z budżetu oraz wydatków na jednostki pomocnicze (Osiedla), wymieniona też została kwota budżetu obywatelskiego mającego swoją podstawę w art. 5a ust 5 uosg, przy czym Olsztyński Budżet Obywatelski w roku 2020 spełnia wymogi, co do wielkości planowanej kwoty,
 - §5 projektu uchwały określa wielkość deficytu budżetu oraz źródła jego sfinansowania (art. 212 ust. 1 pkt 3 uofp),
 - w §6 projektu uchwały określone zostały przychody oraz rozchody budżetu (art. 212 ust. 1 pkt 4 i 5 uofp),
 - w §7 projektu uchwały zaprezentowana została wysokość przychodów i kosztów zakładów budżetowych, wysokość dochodów gromadzonych przez jednostki oświatowe na wydzielonym rachunku oraz wydatków finansowanych z tych dochodów oraz zakres dotacji przedmiotowych dla zakładów budżetowych (art. 214 i 215 uofp),
 - w §8 projektu uchwały określa wysokość limitów z tytułu kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych, jakie w 2020 roku mogą być zaciągane i emitowane na sfinansowanie przejściowego deficytu, spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wykupu obligacji (art. 18 ust. 2 pkt 9 uosg),
 - w §9 projektu uchwały ustalone zostały rezerwy obligatoryjne: ogólna (art. 222 ust. 1 uofp) oraz celowa na zarządzanie kryzysowe (art. 222 ust. 2 pkt 3 uofp, co wynika z art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. *o zarządzaniu kryzysowym*) oraz rezerwy celowe fakultatywne (art. 222 ust. 2 pkt 1 uofp): na wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem jednostek organizacyjnych oraz Urzędu Miasta Olsztyna, w tym na wynagrodzenia i pochodne, w zakresie których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej nie jest w chwili obecnej możliwy,
 - w §10 projektu uchwały zamieszczono proponowane do udzielenia przez Radę upoważnienia dla Prezydenta, dzięki którym możliwe będzie sprawne wykonywanie budżetu i zadań nim objętych (określone na rok 2020 upoważnienia zostały doprecyzowane tak, aby jednoznacznie określały dokonywane w oparciu o nie działania); wszystkie z upoważnień mieszczą się w granicach przepisów ustawy *o finansach publicznych* (w szczególności art. 258 ust. 1 oraz art. 264 ust. 3),

- w §11 projektu uchwały zamieszczono klauzulę związaną z wykonaniem uchwały budżetowej, którą zawsze wykonuje organ wykonawczy, tj. Prezydent Olsztyna razem z jednostkami budżetowymi, w tym Urzędem Miasta, któremu ustawodawca nadał szersze niż innym jednostkom organizacyjnym uprawnienia,
- w §12 projektu uchwały określono tryb publikacji podjętej uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko – Mazurskiego; wejście w życie uchwały budżetowej nie jest związane z terminem ogłoszenia - uchwała budżetowa obowiązuje od dnia 1 stycznia danego roku budżetowego, bez względu na termin jej podjęcia, aczkolwiek z przepisów wynika, że powinna być podjęta do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego planowany rok budżetowy. Brak uchwalenia uchwały budżetowej (oraz wieloletniej prognozy finansowej) przed rozpoczęciem danego roku budżetowego, skutkuje brakiem możliwości skorzystania przez organ wykonawczy i jednostki organizacyjne, z upoważnień, o których mowa w projekcie uchwały budżetowej (oraz w sprawie wieloletniej prognozy finansowej).

Dane budżetowe: ogólne i szczegółowe, zamieszczone zostały w projekcie uchwały budżetowej oraz załącznikach o numerach 1 – 10, które stanowią integralną część uchwały budżetowej.

Na końcu niniejszego uzasadnienia zaprezentowano, w „zestawieniu głównych wielkości budżetowych planowanych na 2020 rok” podstawowe kwoty:

- dochodów (bieżących i majątkowych oraz gminy i powiatu),
- wydatków (bieżących, w tym: na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, dotacje na zadania bieżące, świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki na obsługę długu miasta, pozostałe wydatki bieżące oraz majątkowych: na inwestycje i zakupy inwestycyjne, na dotacje na inwestycje i zakupy inwestycyjne, na zakup i objęcie akcji i udziałów oraz na wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego),
- wydatków na przedsięwzięcia (bieżące i majątkowe),
- wydatków majątkowych rocznych,
- deficytu budżetu i jego finansowania oraz przychodów, rozchodów,
- dotacji udzielanych z budżetu Miasta Olsztyna podmiotom należącym i nienależącym do sektora finansów publicznych (w tym: przedmiotowych dla zakładów budżetowych, podmiotowych dla samorządowych instytucji kultury, niepublicznych i publicznych jednostek systemu oświaty, oraz dla zakładu budżetowego, celowych dla samorządowych zakładów budżetowych, dla podmiotów należących i nienależących do sektora finansów publicznych na zadania własne i zlecone, na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego,
- wydatków jednostek pomocniczych (Rad Osiedli),
- planowanych przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych oraz kwot dotacji,
- planów dochodów gromadzonych w trybie art. 223 ustawy *o finansach publicznych* i wydatków z nich finansowanych,
- rezerw: ogólnej i celowych,
- wyniku budżetu bieżącego,

które w znacznie większej szczegółowości, zaprezentowane zostały w załącznikach do projektu uchwały budżetowej oraz omówione w niniejszym uzasadnieniu.